

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного
управління, публічного адміністрування
та економічної політики
Протокол № 1 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **всі**
Спеціальність **всі**
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **всі**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробник:
к.е.н., доцент

 Оксана ЄРМОЛЕНКО

Завідувач кафедри
державного управління,
публічного адміністрування
та економічної політики

 Наталія ГАВКАЛОВА

Харків
2023

ВСТУП

Актуальність навчальної дисципліни та її необхідність та роль у підготовці фахівців. Територіальний розвиток є інструментом забезпечення ефективного та сталого соціально-економічного розвитку країни загалом. Отже актуальність навчальної дисципліни полягає в тому, що якісна підготовка майбутніх фахівців з актуальними компетентностями тактичного та стратегічного планування розвитку територій є важливою вимогою для досягнення успіху у відбудові національної економіки в майбутньому, одночасно відповідаючи на виклики сьогодення. Навчальна дисципліна «Планування розвитку територій» є вибірковою навчальною дисципліною. Вона покликана формувати у здобувачів також такі компетентності як здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях, здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати тощо.

Метою навчальної дисципліни «Планування розвитку територій» є засвоєння теоретичних знань щодо планування розвитку територій та формування професійних компетентностей з управління стратегічними та тактичними змінами територій.

Завданнями навчальної дисципліни «Планування розвитку територій» є:

засвоєння принципів, методів і прийомів якісного та кількісного обґрунтування планових показників розвитку територій;

вивчення системи планування в Україні, засобів и методів обґрунтування планових рішень, методології стратегічного і тактичного планування, соціально-економічного аналізу у процесі стратегічного планування, моніторингу та оцінювання реалізації стратегічного плану, прогнозування на регіональному та місцевому рівні, інформаційної бази та організації планової роботи з розвитку територій, управління земельними ресурсами, правових основ управління земельними ресурсами.

Предметом навчальної дисципліни є управлінські рішення та пов'язані з ними ризики при здійсненні планування розвитку територій.

Об'єктом навчальної дисципліни є економічна система та процеси, що відбуваються при плануванні розвитку територій.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування, а також певних етапах демократичного державотворення.	Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку публічного управління та адміністрування на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.
Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи/практики до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	Здатність до оволодіння сучасними технологіями планування, організації та проведення наукових досліджень, розвитку методології управлінської діяльності. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, міжнародне науково-технічне, культурне та освітнє співробітництво. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проєктами на різних рівнях публічного управління та адміністрування.
Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.	Здатність розробляти та управляти проєктами. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи здійснення стратегічного планування та прогнозування розвитку територій

Тема 1. Система планування та прогнозування як інструмент державної політики

1.1. Теоретичні основи прогнозування та планування економіки.

Інструменти державної політики регулювання соціально-економічних процесів. Макроекономічне планування як механізм державного регулювання. Об'єкт та суб'єкт планування і прогнозування. Економічне програмування. Програма економічного і соціального розвитку.

1.2. Методологія прогнозування та програмування (макроекономічного планування).

Сутність концепції. Методологія в широкому сенсі. Методологія прогнозування та програмування (макроекономічне планування). Складові методології. Принципи державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України. Сучасні методи планування. Цільова комплексна програма. Форми організації планування.

1.3. Система планування як інструмент національного та регіонального розвитку.

Система планів та їх класифікація. Прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку України.

1.4. Основні напрямки і пріоритети економічного розвитку України та регіональної політики

Сучасні пріоритетні напрямки регіональної політики в Україні.

Тема 2. Теоретико-методологічні основи стратегічного планування

2.1. Соціальне ринкове господарство як об'єкт державного регулювання та стратегічного планування.

Сутність сучасного соціального ринкового господарства. Теоретичні основи стратегічного планування. Стратегічне планування розвитку регіону. Характерні риси, властиві стратегічному плануванню. Перешкоди, які заважають запровадженню стратегічного планування на територіальному рівні, та шляхів їх подолання.

2.2. Методи стратегічного планування.

Класифікація проблем. Методи стратегічного планування.

2.3. Діюче законодавство в галузі стратегічного розвитку України та її регіонів.

Концепція державної регіональної політики. Методичні рекомендації з формування регіональних стратегій розвитку

Тема 3. Процес стратегічного планування розвитку територій

3.1. Теоретичні основи процесу стратегічного планування.

Питання, на які слід відповісти перед початком стратегічного планування. Сутнісна складова процесу стратегічного планування.

3.2. Структурні елементи процесу стратегічного планування

Складові процесу стратегічного планування. Визначення та формулювання цілі або системи цілей. Вимоги до формулювання цілей соціально-економічної системи. Оцінка та аналіз зовнішнього середовища. Аналіз рівня розвитку національної економіки. Оцінка та аналіз вихідного рівня об'єкта стратегічного планування, визначення сильних і слабких його сторін. Вивчення обсягу і структури потреб суспільства, його окремих підсистем у плановому періоді. Аналіз стратегічних альтернатив. Вибір, реалізація, оцінка стратегії. Система процесу стратегічного планування розвитку регіонів.

Тема 4. Організаційне забезпечення процесу стратегічного планування. Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами

4.1. Організація інформаційного забезпечення стратегічного планування розвитку територій.

Основні види управлінської діяльності в рамках процесу стратегічного планування. Організація інформаційного забезпечення стратегічного планування. Вимоги до інформаційних джерел та інформації при розробці прогнозів і планів.

4.2. Взаємодія державних та регіональних органів влади при розробці планово-прогнозних документів.

Механізм реалізації Державної стратегії регіонального розвитку. Запровадження координації діяльності центральних та місцевих органів влади. Інструменти реалізації стратегії розвитку територій. Інституційне та організаційне забезпечення стратегії. Фінансове забезпечення реалізації стратегії. Напрями удосконалення організаційного забезпечення процесу стратегічного планування розвитку територій.

4.3. Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами при розробці стратегії розвитку територій

Підходи до розробки стратегії. Залучення широких верств населення до взаємодії з органами місцевого самоврядування у розробці стратегії розвитку територій.

Тема 5. Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування розвитку територій

5.1. Інформаційне забезпечення та аналітичні дослідження, необхідні для планування розвитку територій.

Основні аспекти аналізу розвитку територій. Етапи та процедури економічного аналізу розвитку територій.

5.2. Аналіз соціально-економічної бази регіону.

Класифікація складових соціально-економічної бази регіону. Рекомендації щодо складання висновків.

5.3. Застосування теорії економічного аналізу при здійсненні аналітичної оцінки соціально-економічного розвитку регіону.

Методи кількісного аналізу стану економіки території. Аналіз відносної зміни. Коефіцієнт розвитку галузей економіки в окремій місцевості. Шкалограма визначення місця окремих районів міста та малих міст в економічній ієрархії. Рейтингова оцінка економічного розвитку регіонів як різновид порівняльного аналізу.

Тема 6. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану. Організація моніторингу та оцінки реалізації стратегічного плану

6.1. Управління реалізацією стратегічного плану та контроль за його виконанням.

Сутність та зміст процесу формального планування. Процес реалізації стратегічного плану. Перевірка та оцінка виконання стратегічного плану. Стратегічні зміни в процесі реалізації стратегічного плану. Стратегічний контроль за виконанням плану. Розробка програм і проектів. Інструментарій та методи відбору проектів.

6.2. Механізм реалізації стратегії стійкого розвитку регіонів в Україні.

Система моніторингу та оцінки реалізації державної стратегії регіонального розвитку. Індикатори процесу реалізації державної стратегії регіонального розвитку. Розроблення програми нагляду за виконанням стратегічного плану та оцінки його результатів. Моніторинг виконання стратегічного плану розвитку території територіальною громадою.

Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні основи здійснення планування на регіональному та місцевому рівні

Тема 7. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні

7.1. Теоретичні засади територіального планування.

Етапи становлення та формування нормативно-правової бази для системи планово-прогнозних документів в Україні. Сучасне нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні.

7.2. Розроблення та затвердження генерального плану.

Сутність та роль генерального плану у розвитку територій. Порядок розроблення, коригування, погодження і затвердження містобудівної

діяльності з планування територій.

7.3. Нормативно-правове забезпечення розвитку територій в Україні

Концепція державної регіональної політики. Шляхи удосконалення державного регулювання розвитку регіонів. Підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в питаннях соціально-економічного розвитку регіонів.

Тема 8. Методологія прогнозування територіального розвитку

8.1. Взаємозв'язок прогнозування і планування. Сутність економічного прогнозування територіального розвитку.

Сутність і зміст економічного прогнозування. Види і призначення прогнозів. Класифікація прогнозів. Функціональне значення економічного прогнозування.

8.2. Методи прогнозування.

Методологія прогнозування великих керованих систем. Характеристика методів економічного прогнозування: методи експертних оцінок, екстраполяції, моделювання, нормативного прогнозування та ін. Класифікація методів прогнозування. Система державних прогнозів економічного і соціального розвитку України та її регіонів.

Тема 9. Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу територіального розвитку

9.1. Програмно-цільовий метод планування як спосіб формування системи планових рішень.

Теоретичні основи програмно-цільового методу планування. Особливості розроблення цільових програм. Законодавчі акти, що регулюють застосування програмно-цільового підходу.

9.2. Розробка цільових комплексних програм.

Класифікація державних цільових програм. Державні цільові програми в системі планування та прогнозування економічного і соціального розвитку України. Розробка та виконання державних цільових програм. Контроль за виконанням державних цільових програм. Повноваження органів державної влади у сфері розробки і виконання державних цільових програм.

Тема 10. Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії

10.1. Сучасні підходи до оперативного планування

Сутність оперативного планування. Підходи до розробки оперативних планів місцевого розвитку. Принципи підготовки оперативного плану. Розроблення оперативного плану. Суб'єкти процесу

розробки оперативного плану. Склад робочої групи з підготовки оперативного плану реалізації стратегії територіального розвитку.

10.2. Підготовка оперативних документів.

Послідовність основних заходів з розробки оперативного плану. Відбір проектів для досягнення оперативних цілей. Створення програмних документів.

10.3. Структура та змістовна складова оперативного плану.

Програма соціально-економічного розвитку як невід'ємна складова оперативного плану. Ресурси для забезпечення плану реалізації стратегій регіонального розвитку.

Тема 11. Особливості планування і розвитку міст

11.1. Напрями та завдання містобудівної діяльності

Законодавство у галузі містобудівної діяльності. Напрями, завдання, основні вимоги до містобудівної діяльності. Державне регулювання у галузі містобудування.

11.2. Компетенція органів влади різного рівня у галузі містобудування.

Нормативна регламентація будівельної діяльності. Земельні відносини у містобудуванні. Містобудівний кадастр населених пунктів. Державний контроль у сфері містобудування. Відповідальність за порушення містобудівного законодавства.

11.3. Особливості планування і забудови міських територій.

Управління у галузі містобудівної діяльності. Основні напрями містобудівної діяльності. Органи, що здійснюють управління у галузі містобудівної діяльності. Планування територій. Генеральний план населеного пункту. Сутність та роль містобудівного моніторингу.

11.4. Стратегічні напрями розвитку міст

Нормативно-правові документи стратегічного розвитку міст. Підходи до розвитку міст. Сучасні стандарти до розвитку міст. Технічні тенденції прискорення розвитку міст. Механізм імплементації заходів для розвитку міст.

Тема 12. Теоретично-методологічні основи управління земельними ресурсами

12.1. Нормативно-правове регулювання земельних ресурсів.

Нормативно-правові акти щодо регулювання земельних відносин. Повноваження органів законодавчої, виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у галузі земельних відносин. Одержання та реалізація права на землю. Основні принципи формування соціально та економічно ефективного і екологічно безпечного землекористування.

12.2. Земельні ресурси як об'єкт управління.

Поняття та мета управління земельними ресурсами. Методи управління земельними ресурсами. Проведення землеустрою на загальнодержавному і регіональному рівнях. Шляхи ефективного використання земельних ресурсів

12.3. Нормативно-методичне регулювання оцінювання земель.

Основи проведення оцінки земель. Порядок проведення економічної оцінки земель. Порядок проведення нормативної та експертної грошової оцінки земельних ділянок. Відповідальність та вирішення суперечок за порушення законодавства в сфері оцінки земель.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Практичне (семінарське) заняття 1	Розгляд питань на семінарському занятті за темою: «Обґрунтування доцільності планування на рівні народного господарства»
Тема 2. Практичне (семінарське) заняття 2	Розгляд питань на семінарському занятті за темою: «Обґрунтування доцільності планування на рівні регіону, підприємства».
Тема 3. Практичне (семінарське) заняття 3	Розгляд питань на семінарському занятті за темою: «Визначення пріоритетності вирішення проблем за компонентами стійкого розвитку регіону з метою обґрунтування черговості їх фінансування»
Тема 4. Завдання 4	Виконання завдань з прогнозування територіального розвитку із застосуванням прогностичних методів.
Тема 5. Завдання 5	Практичне заняття. 5.1. Розрахунок комплексної оцінки результатів соціально-економічного розвитку регіонів на основі порівняльного аналізу. 5.2. Розрахунок показників та визначення рейтингу регіонів на основі методу середньої арифметичної, за даними про роздрібний товарообіг України та її областей 5.3. Порівняння регіонів України за рівнем їх економічного розвитку.
Тема 6. Завдання 6	Практичне заняття "Оцінка та вибір програм та проектів"
Тема 7. Практичне (семінарське) заняття 7	Розгляд питань на семінарському занятті: 1. Основні принципи та засади територіального планування. 2. Територія як складна динамічна система. 3. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні
Тема 8. Завдання 8.	Практичне заняття.. 8.1. Екстраполяція на основі аналітичних показників рядів динаміки. 8.2. Розрахунок очікуваного обсягу продажу у плановому періоді з використанням методу експертних оцінок.
Тема 9. Завдання 9	Завдання з аналізу державних цільових програм.

Тема 10. Завдання 10	Розгляд питань на семінарському занятті за темою: «Ресурси для забезпечення плану реалізації стратегій регіонального розвитку»
Тема 11. Завдання 11	Виконання кейсу, пропрацювання матеріалу у малих групах, представлення результатів спільної групової роботи.
Тема 12. Завдання 12.	Виконання завдань з оцінювання земельних ділянок.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Система планування та прогнозування як інструмент державної політики	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Система планування та прогнозування як інструмент державної політики»
Тема 2. Теоретико-методологічні основи стратегічного планування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Теоретико-методологічні основи стратегічного планування»
Тема 3. Процес стратегічного планування розвитку територій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми: «Процес стратегічного планування розвитку територій», підготовка до опитування.
Тема 4. Організаційне забезпечення процесу стратегічного планування. Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми: «Організаційне забезпечення процесу стратегічного планування. Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами»
Тема 5. Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування розвитку територій	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми: «Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування розвитку територій»
Тема 6. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану. Організація моніторингу та оцінки реалізації стратегічного плану	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми: «Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану. Організація моніторингу та оцінки реалізації стратегічного плану».
Тема 7. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні».

Тема 8. Методологія прогнозування територіального розвитку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Методологія прогнозування територіального розвитку». Підготовка до написання контрольної роботи.
Тема 9. Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу територіального розвитку	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу територіального розвитку».
Тема 10. Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії».
Тема 11. Особливості планування і розвитку міст	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Особливості планування і розвитку міст».
Тема 12. Теоретично-методологічні основи управління земельними ресурсами	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського/практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Теоретично-методологічні основи управління земельними ресурсами».

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких:

розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу (1-12 теми);

пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу (1-12 теми);

бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять (теми 1, 2, 6, 7, 10);

ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки) (1-12 теми);

практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань (1-12 теми);

аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак (1-12 теми);

індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального (1-12 теми);

дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного (1-12 теми);

проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації (теми 3, 4, 8, 11, 12).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: доповідь на проблемні питання (5 балів) (максимум 20 балів за 4 доповіді за семестр) за умови обрання здобувачем актуального питання за поточною темою та виступ перед студентською аудиторією; експрес-опитування (5 балів) (максимум 30 балів за 6 опитувань за семестр) за умови швидкої та вірної відповіді на поставлені питання опрацьованої теми (при відсутності здобувача пропонується пройти опитування у тестовій формі на ПНС); загальна кількість балів, котрі можна отримати на семінарському / практичному занятті складає 50 балів. Колоквіуми (20 балів), есе (10 балів), виконання завдань за темами (20 балів).

Семестровий контроль: Залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вакуленко В. Місцевий економічний розвиток : посібник для викладача / В. Вакуленко, Н. Гринчук., Г. Борщ., Н. Васильєва та інші. – К. : Проект «ПРОМІС», 2018. – 103 с.

2. Вступ до публічного адміністрування : навч. посібн. / за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 382 с. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/14611>.

Додаткова

3. Бабенко К. Є. SWOT-аналіз території як передумова формування стратегічного бачення її економічного розвитку. Економіка та держава. 2020. № 6. С. 126-130. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.6.126.

4. Бурик З. Стратегічне планування розвитку територій, як інструмент управління / З. Бурик // Публічне урядування. – 2020. – № 5 (25). – С. 53 – 62.

5. Глобальні урбаністичні тенденції розвитку міст як окремих соціально-економічних систем [Текст] / В. В. Лойко, Ю. М. Жукова, А. М. Сундук, П. А. Швець ; // Економіка та держава. — 2021. — №9. — С. 10-18.

6. ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій» Будівельні норми України // Інформаційний бюлетень Мінрегіону України. – №5. – 2018. – 179 с.

7. Крюкова О. М. Регіональні аспекти сталого розвитку в Україні / О. М. Крюкова, С. К. Василик, Г. М. Гузенко, В. М. Клочко, Н. М. Кривошеєва // Scientific Journal «ScienceRise». - 2018. - №4(45). — С. 12–15.

8. Планування розвитку територій. Методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / О. О. Єрмоленко – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 62 с. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26078>.

9. Публічне управління та адміністрування у забезпеченні регіонального розвитку населення [Електронний ресурс] : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Т. А. Власенко та ін. ; за заг. ред. Н. Л. Гавкалової ; за заг. ред. Н.Л. Гавкалової. — Електрон. текстові дан. (5,79 МБ). — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. — 375 с. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24878>.

10. Регіональні аспекти сталого розвитку в Україні / О. М. Крюкова, С. К. Василик, Г. М. Гузенко, В. М. Клочко, Н. М. Кривошеєва // Scientific Journal «ScienceRise». - 2018. - №4(45). — С. 12–15. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/19664>.

11. Рогатіна Л. П. Стратегічне управління економічним розвитком, його особливості та роль у формуванні конкурентних переваг регіону // Економіка та держава. – 2018. – № 2. – С. 92 – 96.

12. Сментина Н. В. Стратегічне планування місцевого розвитку: навч. посіб. / Н. В. Сментина, А. А. Фіалковська. – К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. – 244 с.

13. Стратегічне планування місцевого розвитку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://despro.org.ua/media/articles/04_book_berdanova_vakulenko_ctrateg_chne_planuvann.pdf21.

14. Підтримка політики регіонального розвитку в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surdp.eu>.

Інформаційні ресурси

15. Асоціація міст України – Режим доступу: <https://auc.org.ua/>.

16. Всеукраїнська мережа фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку». – Режим доступу: <http://regionet.org.ua>.

17. Офіційний портал Верховної Ради України: офіційний веб-портал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

18. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Планування розвитку територій» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2565>.

19. Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/>